

DET UTVALDA FOLKET

Ett Palestinskt Befrielseologiskt Perspektiv

Naim Ateek

DEN HERMENEUTISKA NYCKELN

Det finns en nödvändig grund som man alltid, från ett palestinskt kristet perspektiv, måste komma ihåg. Det handlar om den hermeneutiska nyckel genom vilken vi studerar och tolkar Bibeln.

Den hermeneutiska nyckeln är för oss Herren Jesus Kristus. Varje biblisk eller teologisk studie börjar och slutar med Kristus. Han är Guds inkarnerade Ord. Palestinska kristna är primärt fokuserade på Kristus och på vad Gud i Kristus har gjort för världen. Genom Kristus har vi fått kunskap och insikt om vem Gud är, och genom Kristus är vi medvetna om Guds målsättning med världen. Han är vår främsta auktoritetskälla.

Vi studerar, tolkar och förstår Bibeln utifrån detta, att vi i Kristus känner Gud. Denna kunskap har vi fått del av främst genom Nya Testamentet. Vi bemödar oss om att se på livet som en helhet. Följaktligen måste alla de olika delarna av vårt liv, vare sig det gäller religion, politik, ekonomi eller samhällsliv, levas under Gud i Kristus. Detta uttalande i och om tron är djupt förankrat i många palestinska kristnas hjärtan och medvetande.

Vi accepterar att Gamla Testamentet är en integrerad del av Bibeln. Det var Guds Ord för många människor genom många sekler lika väl som för dagens människor. Det är Guds Ord för oss endast i den mån det är samstämmigt med Kristi Ande och med Nya Testamentet. Som palestinska kristna (och jag tror att de finns många andra kristna som håller med oss) är vi medvetna om Gamla Testamentets begränsningar och vi tror att det behöver silas genom vår kunskap om Gud i Kristus.

Vårt studium av Nya Testamentet visar oss att detta är just det sätt på vilket de nytestamentliga skriftställarna använde Gamla Testamentet, nämligen för att rikta uppmärksamheten på Kristus. Det användes selektivt och teologiskt. Och det är beaktansvärt att Jesus själv, enligt vad de fyra evangelisterna rapporterar, var väldigt selektiv i sitt bruk av Gamla Testamentet. Det är på det sättet många palestinska kristna idag använder Gamla Testamentet.

Palestinsk befrielseologi börjar med andra ord med Kristus och med Nya Testamentet, och därifrån kan den sedan röra sig framåt och bakåt. Det enda verkligt viktiga Kairos är vad Gud har gjort genom Kristi inkarnation, kors, död och uppståndelse. Detta är historiens mest centrala händelse. Allting hänger på detta. Studiet av Gamla Testamentet är en hjälp och en välsignelse, men det är inte avgörande för tron.

Varje bibliskt eller teologiskt koncept som kräver studium bör först studeras utifrån det nytestamentliga perspektivet. Det är den enda sanna begynnelsen för en kristen. Skapelsen, till exempel, bör inte studeras utifrån Första Mosebok, utan utifrån Johannes Evangelium, kapitel ett. Det samma gäller begrepp såsom 'förbund', 'offer', 'försoning', 'land' etc. Fullbordans tid blir den kritiska startpunkten. Detta är, tror jag, Paulus' argument i Gal. 3:23-26.

Förrän tron kom var vi fångar under lagen och bevakades av den, i väntan på att tron skulle uppenbaras. Så har lagen blivit vår uppfostrare till Kristus, för att vi skall bli rättfärdiga av tro. Men sedan tron har kommit står vi inte längre under uppfostrare. Alla är ni Guds barn genom tron, i Kristus.

På samma sätt kan man närma sig tanken om att vara kallad och utvald utifrån fullbordansperspektivet snarare än utifrån den bibliska kronologien. Jag kan förklara vad jag menar genom att använda en analogi hämtad från modern politik i Mellanöstern.

Som ni alla väl vet genomgår vårt område i Palestina och Israel för närvarande en fredsprocess. Vi hoppas att det är just fred som till slut skall uppnås. När den dagen äntligen kommer, då rättvisa blir verklighet och fredsfördragen har undertecknats av både Israel och palestinierna, då kan vi börja fira att ett nytt skede har brutit in för alla folk i Mellanöstern. Då kan vi börja glädja oss åt det faktiska förhållandet, eftersom vi då kan skörda frukterna av freden. Alltifrån det ögonblicket kommer det historiska studiet av konflikten, med alla dess otäcka och fruktansvärda detaljer om våld och utrotande att höra till det förflutna.

Detsamma gäller den process som leder fram till freden: hur viktig och intressant den än må vara, kommer den att vara en del av historien och av arvet från det förflutna. I och av sig själv är ju historien alltid oavslutad och otillräcklig. Den är bara viktig i den mån den klarlägger rörelsens process fram till dess att målet är nått. Den kan analyseras och studeras, men den kan aldrig ersätta glädjen i att ha kommit fram till den fullbordade fredsprodukten, eller glädjen i erfara att man lever i fred. Från det palestinska kristna perspektivet har meningen med kallelsen och utväljandet blivit fastställd en gång för alla genom det sätt på vilket Jesus förstod det och uttryckte det i vad han sade och gjorde. Han är berättelsens fullbordande och uppfyllelse.

SKRIFTENS VITNESBÖRD

Låt mig börja med att säga att för mig verkar Guds val av Palestina som det land i vilket försoningens drama skulle utspelas vara ett strategiskt val. Palestina är ett litet land som man kan genomkorsa till fots på några få dagar. Det kan verkligen beskrivas som en mikrokosmos av världen. En del forskare har fört fram tesen att inte mindre än åtta språk talades i Palestina under första århundradet, nämligen arameiska, arabiska, hebreiska, grekiska, latin, syriska, feniciska och asdodokiska (safraiska). Det var ett kosmopolitiskt samhälle. Vi förstår utifrån Nya Testamentet att Jesus umgicks med alla möjliga sorters människor. Hans tjänst omfattade judar, romare, greker, samariter och kaananeer/fenicier.

Dessutom var han säkert i kontakt med många andra folk, även med araber. Markus 3:7-8 antyder att "... en massa människor från Galiléen följde med, men också från Judéen, Jerusalem och Idumeen och från andra sidan Jordan och från trakten kring Tyrus och Sidon".

Jesus hade, med andra ord, relationer till många av dessa människor, och jag tror att hans relation till dem var grundad på Guds kärlek till oss alla på det sätt som Evangeliet faktiskt vittnar om. Det var alltså i just detta lilla land, i Palestina, som Jesus kunde umgås med alla dessa radikalt olika grupper som ofta låg i konflikt med varandra. Han gjorde detta i klar opposition till de gällande religiösa normerna och han lät dem alla påverkas av en kärleksfull Guds sanna väsen och karaktär.

Jag tror att det är möjligt att utifrån varje bok i Nya Testamentet visa på detta enda grundläggande tema att Guds kärlek till alla människor har blivit uppenbarad i Kristus, att Gud genom Kristus kallar alla folk i lika hög grad till sig själv. Guds kärlek känner inga rasistiska eller etniska gränser.

Det är också viktigt att notera att embryot till denna allomfattande syn finns redan i många gammaltestamentliga texter. Profeten Jonas bok är ett framstående exempel. Även ställen hos Deuterotesaja och Amos uttrycker samma början till universalism och inkluderande syn, men så fort vi kommer till Nya Testamentet intensifieras budskapet om Guds allomfattande kärlek allt starkare och alltmer konsekvent. Guds kallelse till alla folk genom Kristus blir uppenbar.

Det exklusiva utväljandet, såsom det blivit förstått av judarna, är ett missförstånd av deras roll i Guds mening med världen. Det är inte så att Gud, som har kallat det gamla Israel att vara hans folk nu har blivit tillräckligt vuxen och mogen att utöka sin kärlek till att omfatta andra folk. Det är snarare så att Gud som har uppenbarat sig för de gamla israeliterna, såsom deras Gud, har alltid och i lika mån också varit den Gud som är hela världens skapare och återlösare.

Israels utväljande var tänkt att vara en kallelse till att vara ett prästerligt folk (2 Mos. 19). Israel var ämnat att utföra en tjänares verk och att vara ett ljus för folken (Jes. 42, 49, 50).

Deras status som utvalda blev istället en sorts privilegium, en anledning till självupphöjelse och arrogans. Det krävdes Kristi ankomst i världen för att krossa det rådande missförståndet hos de flesta av hans samtida judar och så påbörja styrandet av den missledda religionen tillbaka till den kurs som Gud verkligen utstakat.

Låt oss nu titta på några nytestamentliga texter mot bakgrund av detta tema.

1. *Jesu första predikan; Lukas 4*

Utifrån det palestinska trosspektivet ligger det stor vikt i de ord som enligt Lukas låg på Jesu läppar i Synagogan i Nazareth. För palestinska kristna återspeglar texten i Lukas 4 en viktig teologisk innebörd. Jesus citerar några rader från Profeten Jesaja, kapitel 61 och 58, och sedan slutar han mitt i meningen i slutet av vers 2 i kapitel 61.

Alla de oresonliga förbannelserna av hedningarna utelämnas. Jesus, med andra ord och på vår tids språk, avvisade allt det sionistiska materialet i texten, nämligen hämnden på hedningarna och utrotandet av dem (slutet på Jes. 61:2), den land-bundna teologien (Jes. 61:4), rasismen i underkastandet och förslavandet av främlingar (Jes. 61:5-6).

Han tar bort 'stinget' i sionism och nationalism och lyfter fram två hedningar som modeller för de troende, nämligen syriern Naaman och änkan från Sidon. Därigenom ger han ett klart vittnesbörd om Guds allomfattande kärleks väsen som inkluderar alla folk. (Se också Bailey, *Through Peasant Eyes*, 103-106).

Dessutom är Jesu annonsering av det förestående jubelåret signifikant. Guds intention med jubelåret var inte begränsad bara till judarna utan gällde alla folk, inklusive hedningarna.

“Det jubelår som Jesus proklamerade var universellt. Det kände inga etniska barriärer, inga etniska favoriter. Det var denna uppseendeväckande nyhet som fick folkmassans vrede att flamma upp i Nazareth. Jesus förkunnade inte en dag av Guds hämnd på hedningarna, utan en dag av universell barmhärtighet och förlåtelse” (Kraybill, 101).

2. *Herrens Bön (Matteus 6 & Lukas 11)*

Det är intressant att många judiska böner som användes under Jesu liv, inklusive de 18 välsignelserna, började med patriarkernas namn, Abraham, Isak och Jakob. Det är utifrån denna bakgrund som Jesus blir ombedd att lära sina lärjungar att bedja. Hans svar, såsom det nedtecknats i evangelierna, är Herrens Bön, som helt enkelt börjar med orden “Fader vår, som är i himlen...”.

I Jes. 63 och 64 nämns Gud som ‘vår fader’ men dessa ställen återfinnes i texter som återspeglar gäckande och förtvivlan på grund av att judarna vid den tiden upplevde fruktansvärda politiska villkor. Poeten bönfäller Gud och uppväcker Guds nitälskan. Han vill att Gud skall agera i nuläget ty ...“du är vår fader, trots att Abraham inte längre känns vid oss och Israel inte erkänner oss;...” (Jes. 63:16). Jesus gör bönen mycket mera personlig och mer inkluderande av alla folk, oavsett deras etniska bakgrund.

3. *Den Barmhärtige Samariten (Lukas 10)*

Det är intressant att liknelsen om den barmhärtige samariten är den enda berättelsen i Jesu undervisning som innehåller en geografisk hänvisning. Den judiske mannen var på väg från Jerusalem ner till Jeriko. På den tiden var detta ett judiskt område. Enligt det rådande judiska berättarmönstret borde en sådan historia innehålla en präst, en levit och, som avslutande ‘knorr’, en judisk lekman.

Jesus ger historien en revolutionerande 'knorr' genom att istället sätta in en samarit som den frömmaste och främste troshjälten. Samariten är försoningens agent för den döende juden.

Genom att göra så här kväver och dödar Jesus varje judisk känsla av nationalistisk arrogans och överlägsenhet. Här finns en medveten intention att av-sionisera och av-nationalisera tron och att återföra den till samklang med Guds verkliga målsättning för sitt folk.

4. *Det stora Gästabudet (Lukas 14)*

Efter det att de inbjudna gästerna tackat nej utvidgades inbjudan till samhällets utkastade - de lama, de fattiga, de handikappade och de blinda (Luk. 14:21). Nytestamentliga forskare är överens om att detta är en referens till "Am Haarets", det vanliga judiska folket.

I Luk. 14:23 utvidgas inbjudan till folk på huvudvägar, bivägar och småvägar. Många forskare menar att detta är en hänvisning till hedningarna. Andra forskare tvistar fortfarande om huruvida dessa ord härstammar från Jesus själv eller om de är ett tillägg av urkyrkan. Från det palestinsk-kristna perspektivet förefaller detta, vare sig det härstammar från Jesus själv eller från urkyrkan, som en säker återspeglning av Jesu anda och attityd. Dörren har lämnats vidöppen så alla folk kan inkluderas i det stora gästabudet (Bailey, 102).

5. *Landteologi*

Det nya och vidare uttrycket för denna allomfattande tro blir tydligt när man funderar över Nya Testamentets teologi om landet. Vi har naturligtvis inte tid att gå in på detta ämne särskilt detaljerat här. Några få kommentarer är dock på sin plats.

Det faktum att Nya Testamentet inte i huvudsak är intresserat sig för landet' är en antydning om en ny epok har grytt i världen genom Kristus. Det finns inte någon nationalistisk betoning i Nya Testamentet i frågor angående landet, medan detta tema däremot är mycket vanligt i Gamla Testamentet.

Enligt Gamla Testamentet fanns det tre pelare som uppehöll utkorelsen, nämligen Gud, Israel och förbundet. Förbundet innehöll förvisso löftet om landet. Man trodde Gud hade utvalt Israel. Gud var deras Gud och de var hans folk på ett särskilt sätt. De fick ta emot lagen och landet som gåvor.

I Nya Testamentet omdefinieras dessa tre pelare och de får en ny mening genom Kristi ankomst. Gud definieras på ett 'inklusive' sätt: Gud är den Gud som älskar hela världen (Joh. 3:16). Guds kärlek och barmhärtighet räcker lika mycket åt alla folk.

Israel omdefinieras. Johannesprologen visar detta tydligt:

'Men åt dem som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn, som har blivit födda, inte av blod inte av kroppens vilja, inte av någon mans vilja, utan av Gud. ' (Joh. 1:12-13. Mera om detta senare)

Förbundet med dess lagar, ceremonier och dess löfte om land har fått en ny innebörd. Lagen var endast en uppfostrare tills dess att Messias - Kristus - skulle komma. Nu har arvingen kommit, och därför har behovet av lagen upphört (Gal. 3). Frälsningen kommer inte genom laglydnad utan genom Guds fria nådegåva (Ef. 2).

På samma sätt är löftet om landet nu utvidgat till att omfatta hela världen, och lärjungarna är därför utskickade med uppdrag att predika evangelium i hela världen (Mark. 16, Matt. 28, Apg. 1). Löftet om landet som gavs till en liten etnisk grupp är nu ersatt med Guds löfte om Guds Rike till alla som accepterar det och träder dit in.

Det löfte om landet som först gavs till Abraham är nu omdefinierat och omtolkat. Därför uttrycker Paulus detta löfte på ett nytt, revolutionerande sätt: "Det var inte genom lagen som Abraham eller hans efterkommande fick löftet att ärva världen, utan genom den rättfärdighet som kommer av tro" (Rom. 4:13). Löftet om Kanaans land har omformats och transcenderats genom Kristi ankomst. En kristen kan inte gå tillbaka till Gamla Testamentet och acceptera dess löften som giltiga och bindande. Deras verkliga intention och tydliga mening har slutgiltigt uppenbarats genom Kristi ankomst.

Dessutom är begreppet 'Guds Rike', såsom det predikades av Jesus, förvisso ett inkluderande begrepp som ersätter den exklusiva, smala uppfattningen om landet. Abraham må fortfarande vara trons fader, men kontrasten mellan den förste och den andre Adam är mycket mer tillämplig. I och med Kristi ankomst gäller Guds försoning hela skapelsen och inte enbart ett litet segment av en privilegierad mänsklighet.

6. *Sara och Hagar (Gal. 4:21-5:1)*

Detta leder mig till att fundera över den ofta förvirrande texten i Gal. 4:21-5:1, som behandlar Abrahams två hustrur. Här säger Paulus något mycket revolutionerande. Hans argument utvecklar sig så här: Ismael, å ena sidan, föddes på ett naturligt sätt. Hans födelse var resultatet av den naturliga, fysiska föreningen av man och kvinna och det behövdes ingen särskild nåd.

Isak, å andra sidan, föddes genom Guds nåd. Gud var tvungen att blanda sig i', genom löftet. Isaks födelse var därför mirakulös och krävde särskild nåd. Så långt är allt klart och argumentationen är tydlig. Den revolutionerande poängen i Paulus' teologi kommer när han påstår att hedningar som tror på Kristus är Saras barn, vilket symboliseras genom förbundet med Abraham. Detta medan de judar som inte tror är Hagars barn, slavinnans barn, och det symboliseras genom förbundet med Moses, med honom som fick ta emot Lagen på Sinai berg. I denna analogi säger Paulus att de troende hedningarna är de som har blivit frigivna, medan de judar som har avvisat Kristus förblir i slaveri.

Ingen jude vid sunda vätskor skulle säga något sådant. Men Paulus' argument är så övertygande att han omvärderar hela frälsningshistorien i ljuset av Kristus. För Paulus är ingen jude som bara är judisk i yttre bemärkelse. Ej heller är verklig omskärelse något yttre eller något fysiskt. Den är jude som är jude i inre mening, och den sanna omskärelsen är hjärtats omskärelse (Rom. 2:28-29).

Dessutom "...Israel är inte alla som kommer från Israel, och inte heller är alla Abrahams efterkommande hans barn..." (Rom. 9:6-7). Paulus är mycket enfatisk "om ni tillhör Kristus är ni också avkomlingar till Abraham..." (Gal. 3:29). Detta var revolutionerande uttalanden, adresserade till alla de troende i kyrkorna i Galatien.

7. *Israels förvisning (Romarbrevet 9-11)*

Det finns några ställen i Nya Testamentet som ger intryck av att evangeliets öppnande för hela världen innebar att judarna i huvudsak uteslöts därifrån. Det är möjligt att Jesus, då han instruerade lärjungarna att börja deras mission bland 'de förlorade fåren av Israels hus' (Matt. 10:5-6) var fullt medveten om känsligheten i ett sådant försök då det rör sig om missionen bland hedningarna. De (judarna) kunde inte tolerera tanken att de själva och hedningarna var likställda. Detta ledde dem till att avskärma sig från Guds initiativ i Kristus.

Matteus, som framförallt skrev för en judisk läsekrets, erkänner detta tragiska faktum då han skriver (förmodligen efter Jerusalems förstörelse år 70 e. Kr.) "... många skall komma från öster och väster ... men rikets egna barn skall kastas ut i mörkret utanför ..." (Matt. 8:11-12)."

"Jesu begränsning av sitt verk till Israel var inte nationalistiskt utan strategiskt betingat" (Buhlmann 42). Jesus antog att judarna, på grund av sin långvariga relation till Gud, lättare blev kandidater för

tillträde till Riket. De var inte redan medlemmar därav på grund av den bakgrunden, men de var potentiella kandidater. Därför började Jesus sitt verk med att inbjuda dem (Mark. 1:14-15).

De levde emellertid i illusionen att Guds Rike endast hörde till dem själva och att hedningarna, i bästa fall, skulle kunna få de överblivna smulorna, för hedningarna ansågs inte bättre än hundar. Jesus ägnade sig stadigt, konsekvent och ihärdigt åt att krossa sådana uppfattningar. För honom stod till syvende och sist både judar och hedningar på samma nivå inför Gud. Det fanns tillfällen då Jesus prisade några hedningar som, trots att de inte hade någon lag, ändå avspeglade en större tro, som t. ex. en romersk centurion (Matt. 8) och den kananeiska kvinnan (Matt. 15).

Redan innan evangelierna skrevs kämpade Paulus själv med frågan om trons förhållande till hans judiska medmänniskor. Det står klart för honom att, trots att några judar trodde på Jesus som Messias, flockades inte det stora flertalet runt tron. Dessutom envisades några av de troende med att stänga in tron inom judiska måttstockar. Därför kom en del av den mest brutala oppositionen till evangeliet, som Paulus stötte på, från judar. Paulus måste ha vändats över det problemet. I sitt brev till kyrkan i Rom inkluderar han en del som återger hans tankar och hans dilemma tillsammans med hans smärta och sorg.

Jag är väl medveten om att olika forskare tolkat Rom. 9-11 på många olika sätt alltsedan Andra Världskriget. Jag är också medveten om att många lägger stor vikt vid den s. k. 'tvåförbundsteorin', med dess politiska och teologiska följder. Jag kan förstå, och delvis själv känna, många kristnas ängslan, särskilt i Tyskland efter de tragiska händelserna runt judeutrotningen.

Många kristna ansträngde sig för att hitta tillfredsställande svar till svåra frågor angående relationerna mellan kristna och judar i Europa, också i ett historiskt och teologiskt perspektiv. De kände behov av att göra något för att sona skammen och skulden i sina gärningar, och att så djupt som möjligt ta del i judafolkets återupprättelse.

Jag kan förstå allt detta, men när det gäller tolkningen av Rom. 9-11, tror jag att en hel del forskare har kompromissat med evangeliet. Jag är inte övertygad om att vi har tillräckliga bevis för att påstå att Paulus trodde på 'tvåförbundsteorin'. Bevisföringen härför är alltför smalt baserad och stöds inte varken av andan och det allmänna innehållet och livssynen i Nya Testamentet, och ej heller av andra skrifter av Paulus.

Med hjälp av olivträdet som metafor säger Paulus att "några av dess grenar blev avbrutna..." Det betyder att en del av judarna inte trodde. Hedningarna, å andra sidan, blev "inympade" (Rom. 11:17). Det betyder att genom Kristus har hedningarna blivit en del av Guds hushåll tillsammans med de judar som trodde på Jesus. På så sätt kom Kristi Kropp att bestå av både judar och hedningar. Bailey klagör detta (i ett opublicerat manuskript) där han säger: I 1 Kor. 10:18 säger Paulus (enligt den grekiska texten) "Titta på Israel enligt köttet" Därefter skriver han i Kor.12:2 (på grekiska) "förut, då ni var hedningar".

Paulus bekräftar alltså att hans hedniska läsare i Korint har blivit "Israel". De är "Israel enligt anden". Enkelt och koncist uttryckt kan man säga så här: Guds målsättning för hela världen skulle komma att bli verklighet genom Kristus alltifrån skapelsens början. Förbundet med Israel innehöll i embryo Guds allomfattande och universella omsorg om hela världen.

Judarna var emellertid lika mannen med ett enda pund som han valde att inte investera utan begravnade i jorden. De uppfattade förbundet som en exklusiv ägodel, och detta födde i dem arrogans och avsky av hedningarna.

Kristi ankomst klagjorde Guds verkliga målsättning för hela världen. Med mycket tveksamhet och motstånd trodde trots allt några judar på Jesus som Guds Messias, som hade uppfyllt alla Israels förhoppningar och aspirationer. Till dem slöt sig en ännu större skara av hedningar som också trodde.

Vad som alltså hände var att i Kristus har Guds ENA och ENDA förbund öppnats upp, utvidgats och utsträckts till att inkorporera, omsluta och omfamna troende av både judisk och hednisk härkomst såsom Guds hushåll. Detta är nu det nya förbundet i Kristi blod. Det är en ny världsordning.

Mänskligheten har förenats i Kristus. Både judiska och hedniska troende har blivit "Israel enligt anden" och de kan särskiljas från "Israel enligt köttet". Detta betyder att Israel enligt köttet fortsätter att existera. Det har inte ersatts. Det består av alla judar som inte kom till tro under den första apostoliska tiden och som inte heller kommit till tro senare. Som vanligt i historien har en liten signifikativ återstod av både judar och hedningar kommit till tro. Paulus kallar obesvärat denna nya grupp som formats av både judiska och hedniska troende för "Guds nya Israel" (Gal. 6:16) och det är detta som vi nu kallar 'kyrkan'.

8. Efesierbrevet 2-3

Vare sig Paulus skrev detta brev eller inte är det djupt genomsyrat av hans ande och tankar. Enligt min åsikt för det vidare och utkristalliserar Paulus argument angående utvals-temat. Författaren skriver till kyrkan i Efesos, vars medlemskap från början utgjordes av judar och hedningar, men som nu upplever en ny verklighet – "En Herre, en tro, ett dop, en Gud som är allas Fader, som är över all och genom alla och i alla" (Ef. 4:5). Detta 'alla' är en hänvisning till både judar och hedningar i en och samma kyrka.

Författaren uppenbarar det mysterium som inte var känt i det förgångna men som har blivit uppenbart i Kristus, nämligen att "... hedningarna har blivit deras medarvingar, medlemmar av samma kropp, och delaktiga i löftet i Jesus Kristus genom Evangeliet" (Ef. 3:6). Författaren klargör redan i brevets början att det som har hänt inte var en Guds tanke i efterskott, ej heller en ide som Gud utvecklat nyligen, utan en del av Guds målsättning alltifrån skapelsens begynnelse:

"Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader. han har välsignat oss med all den andliga välsignelse som genom Kristus finns i himlen, liksom han före världens skapelse har utvalt oss i honom..." (EL 1:3-4)

Argumentets starkaste effekt är fångat i Ef. 2:11-22. Jag skulle till och med våga säga att de tre första kapitlen i Efesierbrevet summerar hela frälsningshistorien och ger oss en mycket 'inklusiv' teologi om Gud och kyrkan. I dessa kapitlen kan vi se Guds målsättning för hela världen genom Kristus, och kallelsen till alla folk till Guds frälsande nåd genom tron.

Om vi antar att Efesierbrevet kommit till oss via en av Paulus' lärjungar, som stod aposteln nära i tanke och teologi, så förefaller det mig att detta brevet ger en mycket klar definition av Guds folk. Kampen som Paulus tycks ha haft i Rom. 9-11 är över. Stormen som härjade inom honom har slutligen lagt sig. Där finns inga ord som:

"Jag är fylld av sorg och mitt hjärta plågas ständigt. Jag skulle önska att jag själv fördömdes och skildes från Kristus, om det skulle hjälpa mina stamfränder efter köttet" (Rom. 9,2-3)

Nu visar han istället glädje och upprymdhet över att detta stora mysterium har uppenbarats för honom och att han har fått nåden att kungöra det för andra. Paulus' kamp är slut. Han har funnit frid med sig själv. Nu, när detta otroliga mysterium har blivit uppenbart för honom kan han ödmjukt säga:

"Och evangeliets tjänare har jag blivit genom den nådegåva som Gud ger mig med sin kraft och styrka. Jag, den allra obetydligaste av alla heliga, har fått denna nåd: att ge hedningarna budskapet om den outgrundliga rikedom som finns i Kristus..." (Ef.3,7-8).

Kyrkan är Kristi kropp, Guds folk i världen, och den omfattar människor av varje ras, färg och tungomål, vare sig de är judar eller hedningar. Israel enligt köttet' existerar fortfarande, men det är likställt med den övriga världen som har någon kunskap om Gud, men som inte har trott på Kristus.

Vi överlämnar dem alla till Guds barmhärtighet och vi har ett ansvar att vittna för dem i kärlek och tjänst.

Jag skulle vilja sluta med ett citat från 1 Petr. 2:9-10, som jag tycker fångar livssynen i hela argumentationen som jag här försökt presentera.

‘Men ni är ett utvalt släkte, kungar och präster, ett heligt folk, Guds eget folk som skall förkunna hans storverk Han har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus.

Ni som förut inte var ett folk är nu Gudsfolk Ni som förut inte fann barmhärtighet har nu funnit barmhärtighet. ”

Petrus har använt flera olika fraser från Jes. 43 och 2 Mos. 19 som hänvisar till judarna som det utvalda folket. Nu har han applicerat de texterna på ett mycket allomfattande sätt på Kristi Kropp, dvs. på Kyrkan. Jag menar att dessa texter uttrycker det grundläggande i de palestinskt kristnas tro. Det har varit en medveten uppfattning bland de kristna, alltifrån apostolisk tid, att kyrkan är Guds folk, som lever under Guds ledning i Kristus och som bär fram vittnesbördet för alla folk i alla tider.

Översättning: Gerd Swensson / Te Deum

BIBLIOGRAFI

Bailey, Kenneth E., *Poet & Peasant and Through Peasant Eyes*, Grand Rapids, Michigan, Eerdmans, 1983. Buhlmann, Walbert, *God's Chosen People*, Maryknoll, Orbis, 1982

Kraybill, Donald B., *The Upside Down Kingdom*, Waterloo, Ontario, Herald Press, 1990

Safrai, S. and Stern M. (eds.), *The Jewish People in the First Century*, 2 vols. Van Gorcum & Comp. B.V. - Assen 1974

Wright, N.T., *The Climax of the Covenant*, Edinburgh, T & T Clark, 1991

Wright, N. T., *The New Testament and the People of God*, London, SPCK, 1992

#